

Güneş Sistemi'ndeki Dünya Dışındaki Gezegenlerde de Mevsimler Görülür mü?

Dr. Tuba Sarıgül

Bir gezegende mevsimlerin oluşmasına neden olan iki etken vardır: gezegenin eksen eğikliği ve Güneş etrafındaki yörüngesinin şekli. Dünya'da mevsimlerin oluşmasında eksen eğikliği - yaklaşık 23 derece- daha büyük rol oynar. Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesi elips şeklindedir. Ancak bu şekil daireye yakın olduğu için yörünge hareketi sırasında Dünya'nın Güneş'e en yakın ve en uzak olduğu mesafeler arasındaki fark çok azdır. Bu nedenle yörünge şeklinin Dünya'nın mevsimleri üzerinde belirgin bir etkisi yoktur. Ancak yörüngesinin basıklığı (daire şeklinden ne kadar uzak olduğu) daha büyük olan Mars'ta mevsimler birbirinden çok farklıdır. Bu durum Mars'ın atmosfer basıncının da yıl içinde değişmesine neden olur. Eksen eğiklikleri yaklaşık 3 derece olan Jüpiter ve Venüs'te ise mevsimler arasındaki fark çok azdır.

Güneş Sistemi'ndeki her gezegende mevsimler görülür ve birçoğunda Dünya'da olduğu gibi dört mevsim yaşanır. Bazı gezegenlerde mevsimler arasında belirgin bir fark yokken bazılarında çok büyük farklar vardır.

Mevsimler bir gezegenin yörüngesindeki hareketi sırasında Güneş'e doğru olan yöneliminin düzenli ve tekrar eden şekilde değişmesi sonucu oluşur. Çünkü bu durum Güneş'ten gelen radyasyonun miktarının ve atmosfere girme açısının değişmesine neden olur.

Bir günü ile bir yılı neredeyse birbirine eşit olan (Güneş etrafında iki kere döndüğü sürede kendi etrafında 3 kere dönen) Merkür'de ise bir mevsimin bittiğini ve diğerinin başladığını fark etmek mümkün değildir.

Farklı gezegenlerdeki mevsim uzunlukları da birbirinden çok farklıdır. Dünya'da ortalama 90-93 gün olan bu süre Mars'ta 7 aya, Satürn'de ise 7 yıla çıkabilir.